

Stjórin á Havsbrún:

Føroyingar tora ikki at hava eina støðu móttvegis EU

Vit finna okkum í alt ov nógvum krøvum frá EU. Teir gera bara akkurát, sum tað passar teimum, og vit tora ikki at mukka. Krúpa undan og takka fyri. Skulu vit liva her, mugu vit tora at taka eina støðu, sum onnur skilja, og standa við hana

EDVARD JOENSEN

»Vit finna okkum í alt ov nógvum og krúpa bara fyri teimum stóru,« sigur Bergur Poulsen, stjórin á Havsbrún.

»EU ger bara akkurát, sum tað passar teimum. Vit taka í móti øllum við opnum ørmum, bukka og siga: "Ja, takk." Men tað ringasta er helst, at vit tora heldur ikki at taka nakrar ordiligar avgerðir. Skulu vit í EU, nýðast vit at fylgja teimum, men skulu vit standauttanfyri, nýðast vit at tora at hava eina støðu móttvegis teimum.«

Sunnudagin 30. juni eru 30 ár liðin, síðan Havsbrún tók í móti fyrstu lastini til virkingar. Tað var nótaskipið Beirn úr Havn, sum landaði umleið 200 tons av silð.

Sildin álitið

Virkið, sum bygt varð, var grundað á norðhavssildina. Og nú, 30 ár seinni, sær út til, at henda sama sild fer at gerast álitið. Talan var tá um eina mjølverksmíðu, sum hevði ein kapasitet upp á 500 tons um samdøgrið. Í dag klárar virkið at framleiða 1.100 tons, ella meira enn tað dupluta, um samdøgrið.

Førsta árið, arbeitt varð á virkinum, varð tikið í móti 16.000 tons, men tað var sjálvandi bert hálvt ár. Árið eftir, 1967, fekk virkið 40.000 tons. Hesi töl eru

Bergur Poulsen fylst í handilsavtaluna, vit hava við EU

ikkil stór, tá borið verður saman við tey, sum nú fara í gjøgnum árliga. Í 1995 var nøgdn 107.000 tons, og tá mest var, 1985-'86, tók virkið í móti 171.000 tons um av rávøru.

Mjøl, lýsi og fódur

Førstu tíðina var alt virkið til mjøl og lýsi. Marknaðurin var allur úttanlands, og vóru tað londini her í Norð- og Vestureuropa, sum keyptu framleiðsluna. Størstu keyparalondini hava verið England, Írland, Holland

og Danmark. Í løtuni er tað Holland, sum keypir mest frá Havsbrún. Síðan koma Danmark og England.

Seinnu árin er virkið útbygt, og farið er undir fódurframleiðslu til alivinnuna. Størsti parturin av hesi framleiðslu verður seldur í Føroyum, men nakað verður tó útflutt. Høvuðsmarknaðir úttanlands eru Hetland og Skotland. Men eisini hevur nakað verið selt til Danmarkar og Noregs. Men hesi lond eru ikki marknaðir, sum roknað

verður við á Havsbrún, sigur Bergur Poulsen.

Ring handilsavtala

»Vit satsa upp á Hetland og Skotland. Men tað er bara so ótrúliga ringt at hava við at gera. Tað er ógvuliga hørð kapping, og vit verða ótrúliga nógv tálmaðir av teirri vánaligu handilsavtaluni, vit hava við EU.«

Bergur Poulsen er ógvuliga misnøgdur við, at tað skal vera soleiðis, at EU bara skal kunna selja, sum teimum lystir, í Føroyum.

»Tá vit fara hinvegin við okkara vørum, eru allar møgulega forðingar í vegin. Taka vit bara tollavgreiðsluna í EU, siggja vit, at tað tekur bara nakrar minuttir at avgreiða ein EU faktura, meðan ein sending frá okkum tekur upp í fleiri dagar at fáa ígjøgnum. Hetta ger, at kundarnir hava ikki álít á, at vit klára at lata tað, teir skulu brúka, og tí ikki handla við okkum.«

Vit hava annars eina handilsavtalu, sum sigur, at vit eiga at kappast á jøvnum fúti. Men hetta við javnanum metir Bergur Poulsen bert vera galdandi fyri EU vørur.

Bergur Poulsen sigur, at EU pilkar okkum sundur, sum teir finna fyrri gott. Teir sleppa at flyta inn á okkara marknað óavmarkaðar nøgdir av fiskafóðri, meðan vit einans hava eina kvotu

upp á 5.000 tons. Og tað er svartu einki í mun til tað, teir brúka, visir Bergur Poulsen á.

EU brúkar árliga 600.000 tons av fiskafóðri. Í mun til hetta eru okkara 5.000 tons bara 0,8%. Skuldu vit hinvegin havt somu avmarkingar á innfluttum fiskafóðri úr EU, skuldu vit sagt, at av teimum 20.000 tonsunum, vit brúka árliga, skuldi EU átt 0,8%, sum eru 160 tons.

»Tað kundi so staðið í handilsavtaluni«, heldur Bergur Poulsen.

»Og vit klára sum ein royk at nøkta allan tann føroyska tørvin á fódri,« sigur stjórin á Havsbrún.

Vánalig ráðlegging

»Vit føroyingar eru sum heild ikki serliga góðir til at loysa trupuleikar. Vit hava í alt ov langa tí bara livað upp á lappaløysnir og tikið við stundningi av alskyns sløgum fyri at yvirleva her og nú. Vit kenna ikki til annað enn tað, danir kallað "brandslukningspolitikk", sigur Bergur Poulsen við týðuligari adressu til bæði politikkarar og vinnu.

Bergur Poulsen heldur, at vinnan hevur verið alt ov vánalig til at informera almenningin um sínar veruligu trupuleikar. Tað hevur ongantíð verið hugsað longur enn til næstu handilshyllarnar, har døgurðin til í morgin hevur staðið.

»Vit hava gjørt okkum alt ov stórar trupuleikar av, hvussu tey arbeiðsleysu skulu fáa dagpengar, ella hvussu útróðarmenn skulu sleppa at fiska víðari, eftir at kvotan er uppi,« sigur Bergur Poulsen. »Hatta eru bagatellir. Vit nýðast at taka ein ordiligan sviða einaferð og so fáa loyst okkara veruligu trupuleikar. Vit hava ongan rættiligan framtíðarpolitikk yvirhøvur,« sigur Bergur Poulsen.

Hann visir á, at vit eru langt aftan fyri okkara grannalond, sum vit kappast við. Og tað verður framhaldandi lagið, um vit bara altíð skulu liva av lappaløysnum.

Gott arbeiðsfólk

Bergur Poulsen vil fegin sleppa at senda arbeiðsfólkinum á Havsbrún eina føðingardagsheilsu á 30 ára degnum.

»Vit hava sera raskt arbeiðsfólk. Og tað haldi eg, føroyingar eru sum heild. Tú sært ikki nakra aðrastaðni, at fólk eru so fús at taka tøk, tá á stendur. Ikki eitt øvugt orð ella grenj um, at arbeitt hevur verið í tvey skifti vaktum - 12 - 12 - nú í fyra - fimm mánaðar. Tað hevði bara ikki gingið í okkara grannalondum. Tað er ikki arbeiðsfólk, sum hevur skuldina av, at tað gongur, sum tað ger í Føroyum.«

Bergur Poulsen upplýsir, at í dag arbeiða 75 fólk fast hjá Havsbrún. 55 á sjálvum virkinum og 20 landarar.

TELDU-DREYMAR?

NÚ SKAL TAÐ VERA!

Aldri hava tilboðini verið betur og tilhoyrið meiri...hyggjót bert her!

CAMCO Supertech PENTIUM

-8 Mb RAM
-1,2 Gb Hd
-1 Mb PCI ARK
-1000 skermkort
-14" VISA SVGA
litskerm
-Mús og mini-tower
-Wind. 95
-Works 4.0
-MS-Autoroute
-MS-Publisher
-8Xspeed CD-Rom
-16 bit Genius ljóðk.
-50 W hátalarar

100 Mhz
Kr. 13.795,-
v/ MVG

133 Mhz
Kr. 15.495,-
v/ MVG

CAMCO MyTech PCI 5X86

-100 Mhz 5x86 proc.
-8 Mb RAM
-1,2 Gb hardd.
-1Mb PCI ARK 1000 skermkort
-14" SuperVision SVGA litskerm
-Mús og Minitower v/ low-noise
-4Xspeed CD-Rom
-16 bit Genius ljóðk.
-4 W hátalarar

100 Mhz
Kr. 10.500,-
v/ MVG

COM-DATA PT
TØRSHAVN, Tlf 16173
KLAKSVÍK, Tlf 56173
GLYVRAR, Tlf 49840
http://torshavn16.olivant.fo

»Og arbeiðsplássið man vera gott,« heldur stjórin, »tí vit hava fyra mans her, sum hava verið við olli 30 árin, og fyra aðrar, sum hava verið meira enn 25 ár á Havsbrún.«

